

1997-12-05

231-11169-97
25 02 146

Enligt sändlista

NATURRESERVATET BJÖRN I KALIX KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7§ naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. I och med detta beslut upphävs länsstyrelsens beslut om fågelskyddsområde 1969-06-06 (IIR11-42-68) i den del det berör Björnrevet. Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen i Norrbottens län.

UPPGIFTER OM RESERVATET

Reservatets namn:	Björn
Kommun:	Kalix
Lägesbeskrivning:	6 km OSO Båtskärsnäs. Gröna (topografiska) kartan 25N SV
Fastigheter:	Björn 1:1, Björn 2:1, Björngrundet 1:1, Björnrevet 1:1, Malgrundet 1:1
Area:	342 ha
Därav landarea:	28,2 ha
Markägare:	Staten. Marken förvaltas av Statens Fastighetsverk

BESKRIVNING AV RESERVATET

Naturreservatet Björn ligger allra längst österut i Kalix skärgård. Dominerar gör den skogsklädda ön Björn som ligger avlångt utsträckt i nord-sydlig riktning. Reservatet omfattar även småöarna i det forna fågelskyddsområdet Björnrevet liksom de två mindre öarna Björngrundet respektive Malgrundet. Reservatets enda bebyggelse finns i form av en obobodd och förfallen fiskestuga på Björns västsida.

Ön **Björn** är störst i reservatet med sina 25 ha. Dess centrala del har nått en höjd av ca 5 m ö h och ön började alltså resa sig ur havet för omkring 500 år sedan. Allt eftersom nytt land har blivit synligt har det påverkats av svallning. Detta är mest tydligt i den södra delen där det bland annat har utbildats ett par mindre klapperstensfält.

1997-12-05

231-11169-97
25 02 146

Björn är främst bevuxen med äldre granskog men har även inslag av torrare talldominerade partier. Granlågor i olika nedbrytningsstadier förekommer frekvent och bestånden bär tydlig naturskogs karaktär. Centralt på öns södra del finns ett större område som är avverkat efter de stora stormfällningarna 1981-82. Det stormfällda området som idag påminner om en lövbränna kan dock ses som ett värdefullt inslag i öns barrdominerade skog. Trots en del påverkan är därmed skogen på Björn mycket skyddsvärd.

På Björns västra sida finns i södra delen av ön ett övergivet fiskeläge där två husgrunder och en gistgård vittnar om fiske i äldre tider. Fornlämningar finns även öster om fiskeläget i form av en labyrint. Mitt på öns västsida står vid stranden en förfallen och obebodd fiskestuga.

Björnrevet omfattar tre mindre och delvis lövskogsklädda holmar som utgående från norr är av storlekarna 0,2, 0,5 respektive 0,8 ha. Området avsattes som fågelskyddsområde 1969 och utgör goda häckningslokaler för tärnor, änder och vadare. Bland annat förekommer här häckning av rödbena och roska.

Björngrundet på 0,9 ha har en rik kärlväxtflora och kläs av frisk lövskog.

Malgrundet är en vacker utflyktsholme på 0,8 ha längst västerut i reservatet. Ön domineras av enbuskar och trädbeståndet utgörs ännu så länge av några stora björkar och en grupp aspar.

ÄRENDETS BEREDNING

Kronholmarna i Norrbottens skärgård (med undantag för Brändöskäret 1:1 och Sandön 5:1 Tjuvholmen) avsattes genom Domänverkets beslut 1988-09-05 som domänreservat. Vid Domänverkets bolagisering 1992 beslutades att samtliga kronholmarna skulle kvarstå i statens ägo och under Statens fastighetsverks förvaltning.

Naturvårdsverket och Statens fastighetsverk (SFV) slöt 1995-10-27 en överenskommelse om att mark med särskilt stora naturvärden skulle kunna förordnas som naturreservat utan ersättningsanspråk från SFV. I överenskommelsen ingick bland annat kronholmarna. Regeringen gav i uppdrag till berörda länsstyrelser att med utgångspunkt i överenskommelsen besluta om erforderliga förordnanden enligt naturvårdslagen (1964 : 822).

Länsstyrelsen har nu utrett naturvärdena på kronholmarna. Öarna inom naturreservatet Björn bedöms ha så höga naturkvaliteter att bildande av naturreservat är motiverat.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

1997-12-05

231-11169-97
25 02 146

Ändamålet med reservatet är att bevara öarnas naturliga successioner, flora och fauna. Ändamålet är även att bevara öarnas typiska landformer och jordarter, vilka bildats och fortfarande bildas av vind- och vågverkan på de nya stränder som genom landhöjningen reser sig ur havet. Vidare ska reservatet skydda ön Björns fornlämnings- och kulturmiljöer. Inom ramen för dessa mål skall reservatet även ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen att i beslutet angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheter inom reservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att:

1. Avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd
2. Ta bort eller upparbeta stående eller liggande döda träd
3. Skada eller förändra mark eller vegetation så väl på land som på havsbotten, till exempel genom att anlägga väg, anordna upplag, gräva, schakta, dika eller muddra
4. Uppföra eller utöka byggnad eller anläggning
5. Anlägga luft- eller markledning
6. Sätta upp tavla, plakat eller skylt
7. Jaga på reservatets landområden samt vattenområden intill 100 meter från land. Undantag ön Björn där rätt till småviltsjakt kan upplåtas. Länsstyrelsen kan även tillåta skydds jakt inom reservatet.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för underhåll av befintliga stigar, enslinjer, sjömärken eller de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med Rennäringslagen. Lokalisering och utformning av eventuella nya anläggningar samt ändring av befintliga anläggningar skall dock ske i samråd med länsstyrelsen (20 § naturvårdslagen).

Inom reservatet får fiske bedrivas i enlighet med bestämmelserna i gällande fiskelag.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om markägarens skyldighet att tåla visst intrång

1997-12-05

231-11169-97
25 02 146

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla de åtgärder och anläggningar som erfordras för:

1. Reservatets vård och skötsel
2. Besökande allmänhet
3. Sjösäkerhet

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Under perioden 1/5-31/7 är det förbjudet att landstiga eller varaktigt uppehålla sig närmare än 200 meter ifrån öarna i det f d fågelskyddsområdet Björnrevet.

Reservatet är i övrigt tillgängligt enligt allemansrätten. Förutom de inskränkningar som följer av andra lagar och förordningar gäller förbud att:

1. Skada mark eller vegetation, även döda stående eller liggande träd
2. Störa djurlivet
3. Elda direkt på klippvallar

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet.

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter och åtgärder som framgår av bifogad skötselplan, bilaga 3.

Länsstyrelsen kan i särskilda fall medge undantag från gällande reservatsföreskrifter (12 § naturvårdslagen).

GÄLLANDE REGLER

För att skydda det känsliga djurlivet och förhindra skador på vegetationen är det enligt länsstyrelsens beslut 1976-02-10 (11.1291-886-76) förbjudet att köra med motordrivet fordon i terräng på samtliga öar och holmar i Norrbottens skärgård. Enligt beslutet är det dock tillåtet att framföra motordrivet fordon i terräng för bl a följande ändamål:

1. Statliga och kommunala tjänstemän i tjänsteärende
2. Parkering av skoter i strandområde i samband med rastning

ÖVRIGT

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet enligt bilaga 4.

Ett övergripande beslut om vilka av skärgårdens domänreservat som skall omföras till naturreservat har tagits av länsstyrelsens styrelse 97-12-05. Malgrundet, Björngrundet, Björnrevet samt Björn ingår bland dessa domänreservat.

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Björn Rosengren. Föredragande var avdelningsdirektör Bengt Landström. I den slutliga handläggningen har länsexperten för naturvård Hans Furmark, biolog Camilla Carlsson samt företrädare för rättsenheten deltagit.

Björn Rosengren

Bengt Landström